

2022-05-31

Sekretariatet
Charlotte Funseth
Tfn: 063-14 75 51
E-post: charlotte.funseth@regionjh.se

RS/115/2022

Svar på motion från Elin Hoffner (V) om att dö i ensamhet i den palliativa vården

Ärendebeskrivning

Elin Hoffner (V) har inkommit med en motion om att dö ensam i den palliativa vården.

Elin Hoffner yrkar att:

- Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur man kan komma till rätta med problemet att patienter tvingas dö i ensamhet på sjukhuset och att det finns stora brister vad gäller personalresurser för att möjliggöra extra vak.
- Att en åtgärdsplan tas fram för snabbt genomförande av åtgärder.

Under åren 2016 – 2019 avled 46 % av alla länets inrapporterade dödsfall i hemmet eller i kommunala verksamheter. 19% avled på sjukhuset. 34% av dödsfallen rapporterades inte till registret, vilket innebär att dödsplatsen är okänd. Uppgifterna är hämtade från Palliativa registret.

I många fall kan tillräcklig symtomlindring och stöd ges i hemmet med närhet till närstående eller där personen känner personalen och är känd av personal. Att vårdas på sjukhuset i livets slut kan vara problematiskt då vården på sjukhuset bedrivs parallellt med akutsjukvård.

Socialstyrelsen har i det nationella kunskapsstödet för god palliativ vård 2013 tagit fram nio kvalitetsindikatorer för palliativ vård i livets slutskede. En av dessa kvalitetsindikatorer är Två eller fler inskrivningar i slutenvård de sista 30 dagarna i livet. Personer som befinner sig i livets slutskede ska inte behöva förflyttas i onödan. Syftet med denna kvalitetsindikator är att följa inskrivningsfrekvenserna för patienter i livets slutskede, främst i den akutsomatiska vården. Socialstyrelsen har inte satt en målnivå.

Palliativa registret

I dagsläget är täckningsgraden i Palliativa registret låg. 43% av alla dödsfall i länet är inrapporterade i Palliativa registret. Senaste året har 1210 personer avlidit i Jämtlands län. 685 av dessa är inrapporterade till Palliativa registret. Av de inrapporterade dödsfallen var 613 förväntade dödsfall (89%). Enligt Palliativa

registret är drygt 80% av alla dödsfall förväntade. Sjukhuset rapporterade totalt 124 dödsfallen senaste året. Av dessa var 100 förväntade dödsfall. 24 personer avled oväntat och för dessa kunde ingen planering göras, för närvaro i dödsögonblicket. Ungefär hälften av sjukhusets dödsfall är rapporterade till registret. Det påverkar resultatet för samtliga kvalitetsindikatorer och leder till osäkra siffror.

Närvaro i dödsögonblicket

Syftet med den palliativa vården är framför allt att hjälpa patienten att uppnå bästa möjliga livskvalitet genom att lindra symtom och ge existentiellt stöd.

Palliativregistrets målvärde för mänsklig närvaro dödsögonblicket är 90%. Där räknas både närstående och personal. Det finns personer som inte önskar närvaro av någon person i dödsögonblicket och likaledes personer som avlider oväntat där man inte har möjlighet att planera för mänsklig närvaro.

Det stämmer att var fjärde person som avlidit på sjukhuset under år 2021 och registrerats i Palliativa registret har varit ensam i dödsögonblicket. Man kan se att 2021 års siffror är påverkade av pandemiestriktionerna på så sätt att närståendes närvaro har minskat till 41%, jämfört med 53% år 2016. Personalens närvaro under motsvarande period har ökat från 33% år 2016 till 45% år 2021. Det innebär att den totala närvaron i dödsögonblicket är på ungefär samma nivå i dagsläget som referensåret 2016. Sammantaget betyder det att personalen har kompenserat för pandemieffekten genom ökad närvaro i dödsögonblicket.

Region Jämtland Härjedalen når inte upp till det utsatt målvärdet. Registreringarna i registret är dessutom för få för att ge en rättvisande bild av hur den mänskliga närvaron ser ut vid dödsögonblicket.

För att komma till rätta med det bekymmersamma i att patienter dör ensamma på sjukhuset är det viktigt att dels återställa tidigare viktiga samarbete med närstående (som även är en viktig komponent i begreppet Nära vård), dels att öka täckningsgraden i Palliativa registret.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2022-05-24 § 77 och föreslår regionfullmäktige att motionen bifalls.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

I tjänsten

Anders Byström
Tf. Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Regionfullmäktige